

DEFINICIÓ DE LES MODALITATS D'ENSENYAMENT

Les titulacions universitàries, en funció del grau de presencialitat que requereixen de l'alumnat al centre docent es classifiquen amb una categoria anomenada "Modalitat d'ensenyament", que pot ser: presencial, semipresencial i no presencial.

Abans d'entrar en la definició de cada "Modalitat d'ensenyament", és precís aclarir com s'interpreten des d'AQU Catalunya els conceptes de presencialitat i no presencialitat:

- **Presencialitat:** implica que el professorat i l'alumnat comparteixen un espai físic en el que es desenvolupa l'ensenyament, com aules d'un centre docent, hospitals universitaris, laboratoris, tallers, fàbriques, o un espai en el que es realitzin pràctiques de camp o altres similars.
- **No presencialitat:** implica que l'ensenyament es realitza sense la presencialitat simultània de professorat i alumne al centre docent o a qualsevol altre espai físic on aquest tingui lloc.

A tal efecte, en aquest document s'empra l'expressió **docència** per a fer referència a les activitats d'aprenentatge dirigides i d'avaluació (classes lectives – teòriques o pràctiques -, seminaris, pràctiques acadèmiques a l'aula, etc.), en les quals hi ha una interacció entre professorat i estudiantat. Es contraposa a les activitats no dirigides (treball autònom de l'estudiant: hores d'estudi, hores per a la preparació d'exàmens o de treballs, etc.).

Cada universitat, en el marc de la seva autonomia, estableix la proporció d'hores de docència i de treball autònom per a cada ECTS impartit. És una pràctica habitual, però no la única, fixar al voltant d'1/3 de les hores per a cada ECTS per a la impartició de la docència, i 2/3 parts per al treball autònom. Tenint present que 1 ECTS s'estableix entre 25 i 30 hores de treball de l'alumnat, seguint aquesta proporció, entre 8,33 i 10 hores fan referència a temps de docència i la resta a treball autònom, i en conseqüència no s'ha de confondre les hores de treball autònom amb la no presencialitat.

Tenint en compte aquesta interpretació, les modalitats d'ensenyament de les titulacions queden definides de la manera següent:

Titulacions amb modalitat d'ensenyament presencial¹

En les titulacions amb modalitat d'ensenyament presencial, la presencialitat és superior als 2/3 de les hores de docència.

Titulacions amb modalitat d'ensenyament semipresencial

En les titulacions amb modalitat d'ensenyament semipresencial es requereix d'una presencialitat de l'alumnat al centre o en l'espai en el que es desenvolupi la docència d'entre 1/10 i 2/3 de les hores de docència.

Es tracta de titulacions que combinen l'ensenyament no presencial i presencial en qualsevol forma. Existeixen dos maneres de dissenyar titulacions amb modalitat semipresencial:

- > Combinació de matèries amb activitats d'aprenentatge presencials i matèries amb activitats d'aprenentatge no presencials.
- > Matèries que combinen activitats d'aprenentatge presencials i no presencials.

En el cas de titulacions que no requereixen presencialitat de l'alumnat al centre però que ofereixen pràctiques externes obligatòries que son iguals o superiors a 1/3 dels ECTS de la titulació, es consideraran titulacions amb modalitat d'ensenyament semipresencial.

Titulacions amb modalitat d'ensenyament no presencial

En les titulacions amb modalitat d'ensenyament no presencial no es requereix presencialitat de l'alumnat al centre o d'altres espais físics (hospitals universitaris, laboratoris, sortides de camp, ...) on es porti a terme la docència amb presència del professorat i l'alumnat. En casos excepcionals es poden portar a terme activitats presencials fins a 1/10 de les hores de docència previstes.

Aquestes titulacions poden contemplar pràctiques externes o bé sistemes d'avaluació (per exemple exàmens) que requereixen de presencialitat. En el cas de les pràctiques externes vinculades a les professions regulades, prevaldran els aspectes recollits a la norma.

Cal destacar que més enllà de les hores de docència, i amb major importància, cal dissenyar i implementar les titulacions a partir dels requeriments i metodologies docents que permetin assolir els resultats d'aprenentatge definits per a cadascuna de les diferents modalitats segons els estàndards definits.

¹ Per al càlcul de les modalitats es tindrà en compte la docència rebuda per l'estudiantat en mitjana sobre el total de crèdits del pla d'estudi (240 ECTS generalment en el cas dels graus).

En qualsevol de les modalitats anteriors, les activitats organitzades de **forma síncrona** mitjançant internet, en general **classes lectives teòriques i seminaris**, es poden considerar equivalents a activitats d'ensenyament presencials. En qualsevol cas, aquesta formació telemàtica i síncrona haurà de complir amb els següents criteris:

- > ha de ser inferior al 25% del total d'hores de docència presencials establertes inicialment en el títol;
- > s'ha d'assegurar la connectivitat i la interacció de tot l'alumnat;
- > s'ha d'informar adequadament a l'alumnat sobre les seves particularitats.

Aquesta proposta s'alinea amb el document "Considerations for Quality Assurance of e-learning provision" publicat per ENQA (2018), així com amb les recomanacions establertes per la Secretaria General d'Universitats, a la resolució del 6 d'abril de 2021, en relació als criteris i estàndards d'avaluació per a la verificació, modificació, seguiment i renovació de l'acreditació dels títols universitaris de grau i màster oferts en modalitats d'ensenyament virtuals i híbrides.

EXEMPLIFICACIÓ PER A DETERMINAR LA MODALITAT D'ENSENYAMENT

A continuació, es mostra el còmput d'hores presencials per crèdit en les diferents modalitats (presencial, semipresencial i no presencial), en el supòsit de que una universitat, en el marc de la seva autonomia, hagi establert que 1 ECTS implica 10 hores de docència presencial, en mitjana, per part del professorat.

En aquest exemple, es considera que 1 ECTS equival a 10 hores docència que es traslladen en diferents activitats d'aprenentatge (vegeu Taula 1 i Taula 2).

Taula 1. Hores de docència presencial considerant les diferents modalitats (presencial, semipresencial i no presencial) per crèdit. Exemple on s'estableixi que 1 ECTS implica 10 hores presencials de docència

Modalitat	Hores per ECTS	Hores assignatura 3 ECTS	Hores assignatura 6 ECTS
Presencial	Igual o superior a 6,66	Igual o superior a 20	Igual o superior a 40
Semipresencial	Entre 1-6,66	Entre 3-20	Entre 6-40
No presencial	Fins a 1	Fins a 3	Fins a 6

Taula 2. Hores de docència presencial considerant les diferents modalitats (presencial, semipresencial i no presencial) per títol. Exemple on s'estableixi que 1 ECTS implica 10 hores presencials de docència

Modalitat	Hores grau 240 ECTS	Hores màster 60 ECTS	Hores màster 90 ECTS	Hores màster 120 ECTS
Presencial	Igual o superior a 1.600	Igual o superior a 400	Igual o superior a 600	Igual o superior a 800
Semipresencial	Entre 240-1.600	Entre 60-400	Entre 90-600	Entre 120-800
No presencial	Fins a 240	Fins a 60	Fins a 90	Fins a 120